

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор Державного науково-методичного
центру змісту культурно-мистецької освіти

Марина БРИЛЬ

«01» липня 2022 р.

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР
ЗМІСТУ КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

**ТВОРИ
В ПЕРЕКЛАДІ ДЛЯ СОПІЛКИ
випуск III**

Збірка навчального репертуару
для закладів початкової мистецької освіти

Київ – 2022

Укладач:

Ю. М. Павленко

викладач Черкаської дитячої школи мистецтв № 2, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, заслужений працівник культури України

Рецензенти:

В. М. Гамар

голова циклової комісії відділу народних інструментів, викладач Комунального закладу Львівської обласної ради «Дрогобицький музичний фаховий коледж ім. В. Барвінського», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист

Ю. Є. Фокшей

викладач Волинського фахового коледжу культури і мистецтв імені І. Ф. Стравінського, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист

Відповідальна
за випуск

А. Г. Полещук

Рекомендовано

на засіданні педагогічної ради
Черкаської дитячої школи мистецтв № 2
(протокол № 3 від 13 січня 2022 р.)

© Павленко Ю. М., 2022 р.

© Державний науково-методичний центр
змісту культурно-мистецької освіти, 2022 р.

Вступ

До збірки увійшли твори для початкового етапу навчання гри на сопілці за методикою спеціаліста вищої категорії, викладача-методиста, заслуженого працівника культури України Павленка Юрія Миколайовича (м. Черкаси). Основу нотного матеріалу складають авторські обробки українських народних пісень, твори зарубіжних авторів та твори композиторів-класиків у перекладі для сопілки Ю. Павленка.

Мета видання – систематизація педагогічного досвіду викладання на музичному інструменті сопілка в мистецькій школі, для найбільш ефективного освоєння початкових прийомів гри на сопілці. Твори, що увійшли до збірки, підібрані з врахуванням як специфіки інструмента, так і вікових особливостей психологічного і фізіологічного розвитку учнів. В кожному творі перед юним виконавцем постає конкретне завдання, вивчення і опрацювання якого дозволяє перейти до наступного етапу в оволодінні всіма прийомами гри на сопілці.

Твори збірки можуть застосовувати як викладачі для навчання, так і усі бажаючі, які хочуть опанувати початкові прийоми гри на прекрасному українському народному інструменті – сопілці.

Методичні рекомендації

С. Нікітін «Волошки» – це три частинна композиція, в якій перша і третя частини мають кантиленний, наспівний характер, а в другій мелодика інструментального типу. П'єса спрямована на відпрацювання незручних переходів між нотами «фа-дієз» та «соль-дієз», «соль-дієз» та «сі-бемоль».

Frome The Victorius Codex «Jumping Dance» – невелика старовинна п'єса – чудовий зразок танцювальної музики, має рухливий характер, тричастинну форму. Під час виконання потрібно передати танцювальний характер музики.

Rolf Lovland «Song from a Secret Garden» – п'єса має ліричний характер. Працюючи над п'єсою, необхідно звернути увагу на досягнення ніжного звучання інструменту, коли одна нота переходить в другу з м'якою, ледь помітною атакою.

J. S. Bach «Menuet» з сюїти сі мінор – чудовий зразок танцювальної музики епохи бароко. При виконанні п'єси потрібно звернути увагу на чергування в викладені тем штрихів «*legato*» і «*staccatto*» та, по можливості, передати атмосферу середньовічного балу.

Н. Mancini «Moon River» – написана 1961 року. Виконана Одрі Хепберн у фільмі «Сніданок у Тіффані» (1961) і була удостоєна премії «Оскар» за найкращу пісню до фільму (1962), премії «Греммі» за найкращий запис року (1962) та премії «Греммі» за найкращу пісню року (1962). В роботі над п'єсою важливо досягти плавного звучання на *«legato»* та якісного виконання довгих звуків, щоб інструмент передавав характер твору.

R. Lovland «Adagio» – основу п'єси складають дві теми, які спочатку виконує сопілка. В другій частині ці теми звучать в партії супроводу, а в партії сопілки звучать імітаційні підголоски. П'єса допомагає учню опанувати один із різновидів мелізмів – перекреслений (зворотний) мордент.

Ю. Павленко «Карпацькі наспіви» – п'єса має тричастинну будову. Перша і третя частини п'єси контрастують з другою за характером та тональністю. При виконанні важливо зіграти першу і третю частини граційно, легко, а середню – лірично. Це калейдоскоп яскравих віртуозних тем, які змінюють одна одну, створюючи атмосферу веселого народного свята. Розвиває у учня «дрібну» моторику та покращує технічні можливості.

М. Вербицький «Коломийка» з оркестрової сюїти – українська народна пісня-танець, жартівливого змісту, що виконується під час гуцульських свят, розваг та гулянь. Для «Коломийки» характерні синкоповані ритми, зустрічаються акценти та форшлагги. Основу п'єси складають чотири теми в тональностях ля-мінор і ре-мінор. Під час роботи над п'єсою важливо досягти чіткого ритмічного виконання. Рекомендується спочатку вивчати п'єсу в повільному темпі, під метроном, поступово збільшуючи темп.

Волошки

19

соп.

Pno.

This system contains measures 19 through 22. The soprano part (соп.) is written on a single treble clef staff with a key signature of one sharp (F#). The piano part (Pno.) consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. The piano accompaniment features a rhythmic pattern of eighth notes in the bass line and chords in the treble line.

23

соп.

Pno.

This system contains measures 23 through 26. The soprano part (соп.) continues with a melodic line. The piano part (Pno.) features more complex textures, including arpeggiated chords and sustained notes in the bass line.

27

соп.

Pno.

This system contains measures 27 through 30. The soprano part (соп.) has a brief rest in measures 27 and 28 before resuming. The piano part (Pno.) continues with its accompaniment, showing some melodic movement in the bass line.

31

соп.

Pno.

This system contains measures 31 through 34. The soprano part (соп.) continues with a melodic line. The piano part (Pno.) features a prominent melodic line in the treble clef staff, often overlapping with the bass line.

Волошки

35

соп.

Pno.

This system contains measures 35 through 38. The soprano part (соп.) is written on a single treble clef staff. The piano part (Pno.) consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. A large slur covers the piano accompaniment from measure 35 to 38, indicating a continuous melodic line. The key signature has one sharp (F#).

39

соп.

Pno.

This system contains measures 39 through 42. The soprano part (соп.) continues on the treble clef staff. The piano part (Pno.) continues with two staves. A slur is present over the piano accompaniment in measures 39 and 40. The key signature has one sharp (F#).

43

соп.

Pno.

This system contains measures 43 through 46. The soprano part (соп.) continues on the treble clef staff. The piano part (Pno.) continues with two staves. A slur is present over the piano accompaniment in measures 43 and 44. The key signature changes to two sharps (F# and C#).

47

соп.

Pno.

This system contains measures 47 through 50. The soprano part (соп.) continues on the treble clef staff. The piano part (Pno.) continues with two staves. A slur is present over the piano accompaniment in measures 47 and 48. The key signature has two sharps (F# and C#).

Jumping Dance

29

cop.

2

Pno.

Fine

Fine

36

cop.

36

Pno.

43

cop.

43

Pno.

50

cop.

50

Pno.

D.C. al Fine

D.C. al Fine

Song from a Secret Garden

Rolf Lovland

переклад для сопілки

Ю.Павленко

Moderato

сопілка

Musical score for Soprano and Piano, measures 1-4. The Soprano part is mostly rests. The Piano part features a melody in the right hand and a bass line in the left hand. A *mp* dynamic marking is present in the first measure of the piano part.

соп.

Pno.

Musical score for Soprano and Piano, measures 5-8. The Soprano part has rests. The Piano part continues with the melody and bass line. A *mp* dynamic marking is present in the first measure of the piano part.

соп.

Pno.

Musical score for Soprano and Piano, measures 9-12. The Soprano part begins with a melodic line. The Piano part continues with the melody and bass line. A *mp* dynamic marking is present in the first measure of the piano part.

соп.

Pno.

Musical score for Soprano and Piano, measures 13-16. The Soprano part continues with the melodic line. The Piano part continues with the melody and bass line. A *mp* dynamic marking is present in the first measure of the piano part.

Song from a Secret Garden

17

cop.

mf

Pno.

22

cop.

mp

Pno.

26

cop.

rit. ten. a tempo

rit. a tempo

Pno.

mp

31

cop.

mf

Pno.

Song from a Secret Garden

36

cop.

Pno.

f

40

cop.

Pno.

rit. *ten.* *a tempo*

mp *mp*

45

cop.

Pno.

mp *mp*

49

cop.

Pno.

rit.

Menuet

Allergetto

J.S.Bach

сопілка

Musical score for Sopilka and Harpsichord, measures 1-5. The Sopilka part is in treble clef with a key signature of two sharps (F# and C#) and a 3/4 time signature. It features a melodic line with a trill (tr) in measure 4. The Harpsichord part is in grand staff (treble and bass clefs) with the same key signature and time signature. It provides harmonic accompaniment with a piano (p) dynamic marking in measure 2.

соп.

Musical score for Sopilka and Harpsichord, measures 6-11. The Sopilka part continues the melodic line. The Harpsichord part continues the accompaniment, with a piano (p) dynamic marking in measure 9.

соп.

Musical score for Sopilka and Harpsichord, measures 12-16. The Sopilka part features a trill (tr) in measure 12. The Harpsichord part continues the accompaniment.

соп.

Musical score for Sopilka and Harpsichord, measures 17-21. The Sopilka part continues the melodic line. The Harpsichord part continues the accompaniment.

Menuet

23 *tr*

cop.

Hpschd.

29

cop.

Hpschd.

36 *tr*

cop.

Hpschd.

42

cop.

Hpschd.

Moon River

Henry Mancini
переклад для сопілки
Ю.Павленко

сопілка

p *mp*

Piano

p 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3

Detailed description: This system contains the first four measures of the piece. The soprano part (сопілка) is in 3/4 time, starting with a whole rest, followed by a half note G4, and a quarter note A4. The piano part (Piano) features a continuous eighth-note triplet accompaniment in the bass clef, starting with a piano (*p*) dynamic. The right hand of the piano part provides harmonic support with chords and dyads.

соп.

5

5

Pno.

3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3

Detailed description: This system covers measures 5 through 9. The soprano part (соп.) begins with a melodic line starting on G4, moving to A4, B4, and C5. The piano part (Pno.) continues the triplet accompaniment in the bass clef. The right hand of the piano part features a series of chords and dyads, with a crescendo hairpin indicating a gradual increase in volume.

соп.

10

10

Pno.

mf *mf* *mf*

3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3

Detailed description: This system covers measures 10 through 14. The soprano part (соп.) has a melodic line starting on G4, moving to A4, B4, and C5. The piano part (Pno.) continues the triplet accompaniment in the bass clef. The right hand of the piano part features a series of chords and dyads, with a crescendo hairpin indicating a gradual increase in volume. The dynamic marking *mf* (mezzo-forte) is used throughout this system.

Moon River

14

COII.

Pno.

14

f

3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3

18

COII.

Pno.

18

mf

mf

3 3 3 3 3 3 3 3

23

COII.

Pno.

23

3 3 3 3 3 3 3 3

Moon River

27

СОП.

Pno.

32

СОП.

Pno.

mp

37

СОП.

Pno.

p

rit.

p

Adagio

Rolf Lovland
переклад для сопілки
Ю.Павленко

♩ = 70

espr. *a tempo*

сопілка

Piano

соп.

Pno.

соп.

Pno.

соп.

Pno.

Musical score for Soprano and Piano, measures 1-5. The Soprano part begins with a rest, followed by a melodic line starting at measure 3. The Piano part features a rhythmic accompaniment of chords. Performance markings include *rit.*, *mp*, and *a tempo*. The key signature has one flat, and the time signature is 4/4.

Musical score for Soprano and Piano, measures 6-10. The Soprano part continues with a melodic line. The Piano part maintains the accompaniment. Performance markings include *mf*. Measure numbers 6 and 11 are indicated at the start of the staves.

Musical score for Soprano and Piano, measures 11-15. The Soprano part continues with a melodic line. The Piano part maintains the accompaniment. Performance markings include *mf*. Measure numbers 11 and 16 are indicated at the start of the staves.

Musical score for Soprano and Piano, measures 16-20. The Soprano part continues with a melodic line. The Piano part maintains the accompaniment. Performance markings include *mf*. Measure numbers 16 and 21 are indicated at the start of the staves.

Adagio

20
соп.
Pno.

20 *mp*

24
соп.
Pno.

24 *mf*

29
соп.
Pno.

29 *mf*

33
соп.
Pno.

33 *mp* *rit.*

Карпацькі наспіви

Ю.Павленко

сопілка

Ad libitum

Piano

соп.

Pno.

соп.

Pno.

соп.

Pno.

Карпацькі наспіви

12 **Allegro**

соп.

Рно.

19

соп.

Рно.

26

соп.

Рно.

33

соп.

Рно.

Карпацькі наспіви

40

соп.

Pno.

This system contains measures 40 through 46. The Soprano part (top staff) begins with a melodic line of eighth notes, moving from G4 to A4, B4, and C5. The Piano accompaniment (bottom two staves) features a steady eighth-note bass line in the left hand and chords in the right hand, including a prominent C5 chord in measure 41.

47

соп.

Pno.

This system contains measures 47 through 53. The Soprano part continues with a melodic line, featuring a sharp sign (F#) in measure 48. The Piano accompaniment maintains a consistent eighth-note bass line and chordal accompaniment.

54

соп.

Pno.

This system contains measures 54 through 60. The Soprano part continues with a melodic line, featuring a sharp sign (F#) in measure 55. The Piano accompaniment maintains a consistent eighth-note bass line and chordal accompaniment.

61

соп.

Pno.

This system contains measures 61 through 66. The Soprano part concludes with a melodic line, featuring a sharp sign (F#) in measure 62. The Piano accompaniment maintains a consistent eighth-note bass line and chordal accompaniment.

Карпацькі наспіви

67

соп.

67

Pno.

73

соп.

73

Pno.

80

Повільно

соп.

80

Pno.

85

соп.

85

Pno.

Карпацькі наспіви

89

соп.

Pno.

93

соп.

Pno.

98

Allegro

соп.

Pno.

105

соп.

Pno.

Карпацькі наспіви

112

соп.

Pno.

Detailed description: This system covers measures 112 to 118. The soprano part (соп.) is written in a single staff with a treble clef and a key signature of one flat. It features a melodic line with eighth and sixteenth notes, including a trill in measure 117. The piano accompaniment (Pno.) consists of two staves: the right hand has a rhythmic pattern of eighth notes and chords, while the left hand has a simple bass line of eighth notes.

119

соп.

Pno.

Detailed description: This system covers measures 119 to 125. The soprano part continues the melodic line with eighth notes and includes a trill in measure 121. The piano accompaniment maintains the rhythmic accompaniment with chords in the right hand and a steady bass line in the left hand.

126

соп.

Pno.

Detailed description: This system covers measures 126 to 132. The soprano part features a trill in measure 127 and a melodic line with eighth notes. The piano accompaniment includes a trill in the right hand in measure 127 and continues with its rhythmic accompaniment.

133

соп.

Pno.

Detailed description: This system covers measures 133 to 139. The soprano part has a trill in measure 134 and a melodic line with eighth notes. The piano accompaniment continues with its rhythmic accompaniment, featuring chords in the right hand and a steady bass line in the left hand.

Карпацькі наспіви

140

соп.

Pno.

This system contains measures 140 to 146. The soprano part (соп.) is written on a single staff in a treble clef with a key signature of one flat (B-flat). It features a melodic line with eighth and sixteenth notes, including some grace notes. The piano accompaniment (Pno.) is written on two staves (treble and bass clefs) and consists of a steady eighth-note bass line and chords in the right hand.

147

соп.

Pno.

This system contains measures 147 to 152. The soprano part continues with a melodic line, featuring a prominent sixteenth-note run in measure 150. The piano accompaniment maintains the eighth-note bass line and chordal accompaniment.

153

соп.

Pno.

This system contains measures 153 to 158. The soprano part features more sixteenth-note runs and melodic phrases. The piano accompaniment continues with the same rhythmic and harmonic pattern.

159

соп.

Pno.

This system contains measures 159 to 164, which concludes the piece. The soprano part ends with a final melodic phrase and a fermata. The piano accompaniment concludes with a final chord and a fermata.

Коломийка

Михайло Вербицький

♩ = 130

сопілка

Piano

f

f

соп.

Pno.

f

f

соп.

Pno.

f

p

f

p

Коломийка

18 *tr* *tr*

соп.

Рно.

Detailed description: This system covers measures 18 to 23. The soprano part begins with a trill (tr) on a G4 note, followed by a melodic line with another trill on a G4 note in measure 21. The piano part features a rhythmic accompaniment of chords in the right hand and a simple bass line in the left hand. A grace note (7) is present in measure 23.

24 *tr*

соп.

Рно.

Detailed description: This system covers measures 24 to 29. The soprano part has a trill (tr) on a G4 note in measure 25. The piano part continues with the same accompaniment style, including a grace note (7) in measure 28.

30 *tr* *p* *p* *p*

соп.

Рно.

Detailed description: This system covers measures 30 to 34. The soprano part has a trill (tr) on a G4 note in measure 30. The piano part features a grace note (7) in measure 31 and a change in dynamics to piano (p) starting in measure 32, which continues through measure 34.

35

соп.

Рно.

Detailed description: This system covers measures 35 to 39. The piano part features a grace note (7) in measure 35 and continues with the accompaniment style. The soprano part has a melodic line with a grace note (7) in measure 35.

Коломийка

40

соп.

40

Рно.

45

соп.

mf

45

Рно.

mf

mf

50

соп.

mf

50

Рно.

mf

mf

56

соп.

56

Рно.

mf

Зміст

Вступ	3
Методичні рекомендації	3
1. С. Нікітін «Волошки».....	5
2. Frome The Vietorius Codex Jumping Dance.....	8
3. R. Lovland «Song from a Secret Garden».....	10
4. J. S. Bach «Menuet».....	13
5. H. Mancini «Moon River».....	15
6. R. Lovland «Adagio».....	18
7. Ю. Павленко «Карпацькі наспіви».....	20
8. М. Вербицький «Коломийка».....	27